

Slovenská literatúra dominuje Budapešti

[Denník N](#) | 22.4.2016 | Rubrika: Kultúra | Strana: 15 | autor: [PETER MORVAY](#) | Téma: BIBIANA

V známom budapeštianskom výstavisku a kultúrnom centre Millenáris od štvrtka do nedele znie slovenčina, čestným hosťom 23. medzinárodného knižného festivalu je totiž Slovensko. Motto nášho hostovania je Dobré knihy robia dobrých susedov.

Po Veľtrhu detskej knihy Bologna 2010 a pražskom Svete knihy v roku 2013 je to ďalšie významné medzinárodné podujatie, kde podstatná časť programu je venovaná slovenskej literatúre. Lesk veľtrhu dodajú mnohé známe spisovateľské, prekladateľské či vydavateľské mená na čele s nórsnym spisovateľom Josteinom Gaarderom.

ŠTYRIDSAT' PREKLADOV

V stánku SR sa návštevníci, ktorých chodí na budapeštianske podujatie okolo 60-tisíc, môžu oboznámiť s približne 500 knižnými titulmi z vyše tridsiatky slovenských vydavateľstiev.

Pri tejto príležitosti sa maďarskému čitateľovi predstaví 34 nových prekladov kníh slovenských autorov a šesť časopiseckých vydaní prezentujúcich výbery zo súčasnej pôvodnej slovenskej tvorby. Podľa Literárneho informačného centra je to rovnaký počet maďarských prekladov, aký Komisia SLOLIA, podporujúca preklady našej literatúry do cudzích jazykov, podporila za celé dvadsaťročné obdobie svojej existencie.

Sú medzi nimi známe mená slovenskej literatúry ako Mitana, Vilikovský, Juráňová, Šikulová, Beňová, Balla, Salmela či Kompaníková.

Väčšina autorov bude osobne prítomná, aby pohovorila o vlastnom diele a zúčastnila sa verejných diskusií o spoločných dejinách, slovenskej a maďarskej identite, problémoch stredoeurópskych spoločností, osude slovenských miest, či o podpore a prekladaní krásnej literatúry. Spisovateľov uvedú známe maďarské literárne mená ako napríklad Pál Závada.

Zvláštnou a užitočnou kapitolou bude predstavenie niekoľkých kníh venujúcich sa spoločnej histórii. V maďarčine vyjde zbierka štúdií historika Miroslava Michela a kniha historičky Evy Kowalskej. Zbierka v Labyrintoch Trianonu obsahuje Michelove v slovenčine už publikované, ale aktualizované a rozšírené štúdie o (česko) slovenských a maďarských dejinách, o fungovaní historickej pamäti, národných mýtoch, účelovom výklade dejín, o rozdieloch nášho nazerania na historické udalosti.

Z OBOCH STRÁN

Kowalskej pôvodne slovenská monografia Uhorská rapsódia alebo tragický príbeh osvietenca Jozefa Hajnýocho (spoluautor Karol Kantek) je pútavým životopisom modranského rodáka, osvietenca a jedného z uhorských jakobínov popravených v roku 1795.

Na dejiny Slovákov v Uhorsku je zameraná kniha mladého maďarského historika Józsefa Demmela Uhorská vlasť, slovenský národ. Ústavné slovenské politické snahy v Uhorsku (1860-1872). Zaujímavé je i to, že vydavateľom týchto troch historických diel je Výskumný ústav celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku, venujúci sa štúdiu slovenskej menšiny u našich susedov. Knihy sú nástupcom časopisu Korridor, ktorý mal poskytovať priestor pre štúdie k slovenským a maďarským dejinám. Vydržal však iba rok. Prvý ročník financovalo z 95 percent Maďarsko, druhý malo dotovať Slovensko, Bratislava však neposkytla financie a odborný časopis zanikol.

V rámci veľtrhu pripravilo Slovensko v Budapešti aj viacero výstav, ako sú Slovenskí ilustrátori ocenení na **BIB** v rokoch 1965 - 2015, Slovenskomadžarský slovník v grafickom dizajne, **Najkrajšie knihy Slovenska** 2010 - 2014, Tváre slovenskej literatúry (portréty od známej slovenskotalianskej fotografky Lucie Gardin) a ďalšie. Už v predstihu je otvorená výstava Z oboch strán Dunaja s podtitulom Slovensko-maďarské a maďarsko-slovenské dialógy v prekladovej literatúre.

Bohatý je aj program Detského fóra či klauniády a hudobné produkcie v amfiteátri.